

 Cập nhật tháng 8 năm 2024

[Bài đọc] So sánh và ứng dụng câu lệnh điều kiện

1. Tại sao cần câu lệnh điều kiện

- Trong thực tế, chương trình thường phải ra quyết định dựa vào dữ liệu đầu vào từ người dùng hoặc từ hệ thống
 - Nếu người dùng nhập đúng mật khẩu → cho đăng nhập
 - Nếu điểm ≥ 5 → học sinh đạt, ngược lại → không đạt
 - Nếu số lượng hàng trong kho < 10 → cảnh báo tồn kho thấp
- Những tình huống như vậy đòi hỏi chương trình kiểm tra điều kiện, từ đó thực hiện hành động phù hợp

2. Các tình huống ứng dụng phổ biến

- Xây dựng menu lựa chọn
 - Sử dụng `if...else if` hoặc `switch...case` để cho phép người dùng chọn chức năng:

```
Scanner sc = new Scanner(System.in);
System.out.println("1. Xem điểm\n2. Thoát");
int chon = sc.nextInt();

if (chon == 1) {
    // xử lý xem điểm
} else {
    System.out.println("Tạm biệt!");
}
```

- Phân loại đầu vào
 - Dùng `if...else` để xử lý dữ liệu đầu vào và phân loại
 - Ví dụ: Xếp loại học sinh theo điểm

```
int diem = 8;

if (diem >= 9) {
    System.out.println("Giỏi");
} else if (diem >= 7) {
    System.out.println("Khá");
} else if (diem >= 5) {
    System.out.println("Trung bình");
} else {
    System.out.println("Yếu");
}
```

- Kiểm tra hợp lệ (Validate)
 - Trước khi xử lý, cần kiểm tra xem đầu vào có hợp lệ không

```
int tuoi = 17;

if (tuoi >= 18) {
    System.out.println("Đủ điều kiện thi bằng lái xe");
} else {
    System.out.println("Chưa đủ tuổi");
}
```

- Kết hợp với vòng lặp để làm chương trình thông minh hơn

```
for (int i = 1; i <= 10; i++) {
    if (i % 2 == 0) {
        System.out.println(i + " là số chẵn");
    } else {
        System.out.println(i + " là số lẻ");
    }
}
```

- Phát triển ứng dụng thực tế
 - Trong các hệ thống như:
 - **Ứng dụng ngân hàng:** Kiểm tra số dư trước khi rút tiền
 - **Game:** Xác định thắng/thua tùy theo điểm số hoặc tình huống

- **Ứng dụng học tập:** Tự động đánh giá kết quả người học

- Câu lệnh điều kiện là **bắt buộc phải có** để xử lý các luồng logic khác nhau

3. Lợi ích khi thành thạo câu lệnh điều kiện

- Viết chương trình linh hoạt, thông minh.
- Tạo ra các phần mềm có **khả năng tương tác** cao.
- Làm nền tảng để học các khái niệm cao hơn như: vòng lặp, mảng, class, OOP...

4. Tổng kết

Tình huống ứng dụng	Loại câu lệnh thường dùng
Chọn chức năng menu	if... else, switch... case
Xếp loại, phân loại	if... else if... else
Kiểm tra dữ liệu đầu vào	if, else
Tạo logic trong vòng lặp	kết hợp if, trong for/while
Xử lý nhiều tình huống cố định	switch... case

Danh sách các bài học

